

Cul de sac búlgar

Mentre s'espera l'ensorrament dels ex-comunistes en les eleccions del 19 d'abril, Moscou torna a ser un referent polític i social de primer ordre a Bulgària.

A les portes del triomf de la dreta en les eleccions parlamentàries del 19 d'abril, que podria donar a Bulgària l'empenta definitiva cap a l'OTAN, el Kremlin intenta de salvar tants actius com pot del que havia estat el seu satèl·lit més fidel. La maniobra inicial té un doble aspecte, econòmic i militar.

Resulta que l'empresa russa MIG-MAPO s'ha ofert a construir a la ciutat de Plòvdiv una gran fàbrica de modernització d'avions de combat. Es tracta d'un projecte antic que ha estat reactivat precisament en plena fallida de Bulgària, i s'ha convertit en una temptació difícilment rebutjable per al govern de gestió del tecnòcrata Stefan Sofianski. Segons l'oferta de Moscou, que ja ha estat aprovada per Ieltsin, es crearien 50.000 llocs de treball i els guanys anuals superarien els mil milions de dòlars. Per arrodonir-ho el govern de Rússia, que no té fons per a pagar el salari de milions de treballadors, ofereix al de Bulgària un crèdit de 450 milions de dòlars, a pagar en deu anys a partir del 2001. Els rèdits d'aquestes transaccions, aparentment més avantatjoses que no les dels crèdits que el Fons Monetari Internacional fa arribar a comptagotes, són apetitosíssims tant per a la "nova burgesia" búlgara, sorgida de la màfia i de la *nomenklatura*, com per a les més altes esferes del Kremlin.

El Kremlin assegura primer de tot els mínims per mantenir la seva tradicional presència econòmica i militar a Bulgària, ara especialment valuosa atesa l'ofensiva atlantista. Cal recordar que Bulgària va ser una mena de rebotiga de l'URSS que subministrava al seu satèl·lit totes les primeres matèries i el combustible, li comprava el

55% de la producció agrària, l'omplia de centrals nuclears i la feia seu d'influents sucursals del KGB.

Així mateix, l'arribada a Bulgària de la MIG-MAPO dona més oportunitats de negoci tant a la burocràcia que s'ha enriquit amb el contraban d'armes als bàndols bel·ligerants als Balcans com a la *nomenklatura* que s'ha fet supermilionària esquarterant i privatitzant fraudulentament el complex militar industrial.

És precisament aquesta nova classe configurada sota el govern dels ex-comunistes del Partit Socialista durant els anys immediatament posteriors a la caiguda de la dictadura de Tòdor Jívkov que ha impedit una transició mínimament eficaç i estable a Bulgària. La corrupció i el mercadeig delictiu es van imposar fins i tot després en la Unió de Forces Democràtiques, un cop guanyades les eleccions del 1991. Qui semblava un líder liberal providencial, el primer ministre Fílip Dimítrov, va haver de dimitir al cap d'un any, i el 1994 els búlgars tornaven a votar majoritàriament els ex-comunistes, en una sotragada electoral nostàlgica fruit de la por i de la confusió. Però Jan Vidènov, que també havia estat jove i gran promesa del nou socialisme no va tenir més sort que Dimítrov i va plegar a final del 1996, deixant com a herència la fallida econòmica: inflació de més del 30% mensual, davallada d'un 10% del PIB i salaris mitjans equivalents a sis mil pessetes el mes. És a dir, la pobresa per al 90% de la població, cosa que va ser el detonant de l'assalt del Parlament, primer, i dels carrers i de les fleques, després.

Aquest nou moviment pendular, que ja es va deixar observar la tardor passada amb la victòria de Petar Stoianov a les presidencials, no

ARXIU / EFE

és gaire diferent de les sacsejades electorals o dels rebomboris de carrer que van enlairar i defenestrar el liberal Dimítrov i el socialista Vidènov. Un cop passada l'emotivitat del recompte de vots, el nou govern no podrà fer res de diferent del que a hores d'ara ja exigeix el Fons Monetari Internacional.

La política d'ajustament que s'acosta podria desencadenar tanta o més desesperació que no la que va provocar l'última crisi. És arriscat de fer previsions sobre quina expressió ideològica podria tenir una altra explosió antigovernamental a Bulgària, però un cop fracassades la via neoliberal i la dels ex-comunistes, només queda el nacionalisme populista, assajat amb èxit per les *nomenklatures* del Balcans i encara no intentat a Bulgària. Aquesta sortida, segur que la tenen en compte els amos del diner, atents alhora a les urnes, a les consignes del FMI i a les temptacions que arriben de Moscou.

Petar Stoianov. És president de Bulgària des de la tardor passada, en virtut del moviment pendular que s'ha instal·lat en la dinàmica electoral del país.

Llibert Ferri